

Poesi

3.70

TÄLL

AMALIA

FRÅN ~~MAMMA~~

HÖSTEN 77.

BLODSBAND

Amalia Bille

Masterarbete i Keramikkonst, HDK 2017
Handledare: Marie Holmgren
Professor: Mia E Göranson
Examinator: Katarina Andersson
Opponent: Cecilia Elde och
Mårten Medbo

Min pappa Farouk längst till höger i bilden. Syrien 1955

Familj, ätt härstamning, dynasti, klan, anhöriga, anförvanter, närstående, släkt.

Alla ingår i den kedja av människor som man hör samman med genom blodsband. Ett tvetydigt vackert ord med en mörk efterklang. Släktträdet rymmer familjeberättelser färgade av kärlek, blod, gråt och drömmar. Mina egna vardagliga minnen från barndomen vibrerar av liv och detaljrikedom. Det är i dessa historier jag hämtat mitt material.

Arbetet kom i ett tidigt skede att bestå av två parallella processer, skrivandet och skulpterandet. De båda existerar i symbios med varandra. Berättelserna ger en baston till arbetet med leran, liksom skulpterandet öppnar upp nya dörrar i minnesarkivet. Katastrofala ugnspräckningar för med sig skulpturer i kras och brustna illusioner, men sprickorna blir också en av nycklarna som leder vidare.

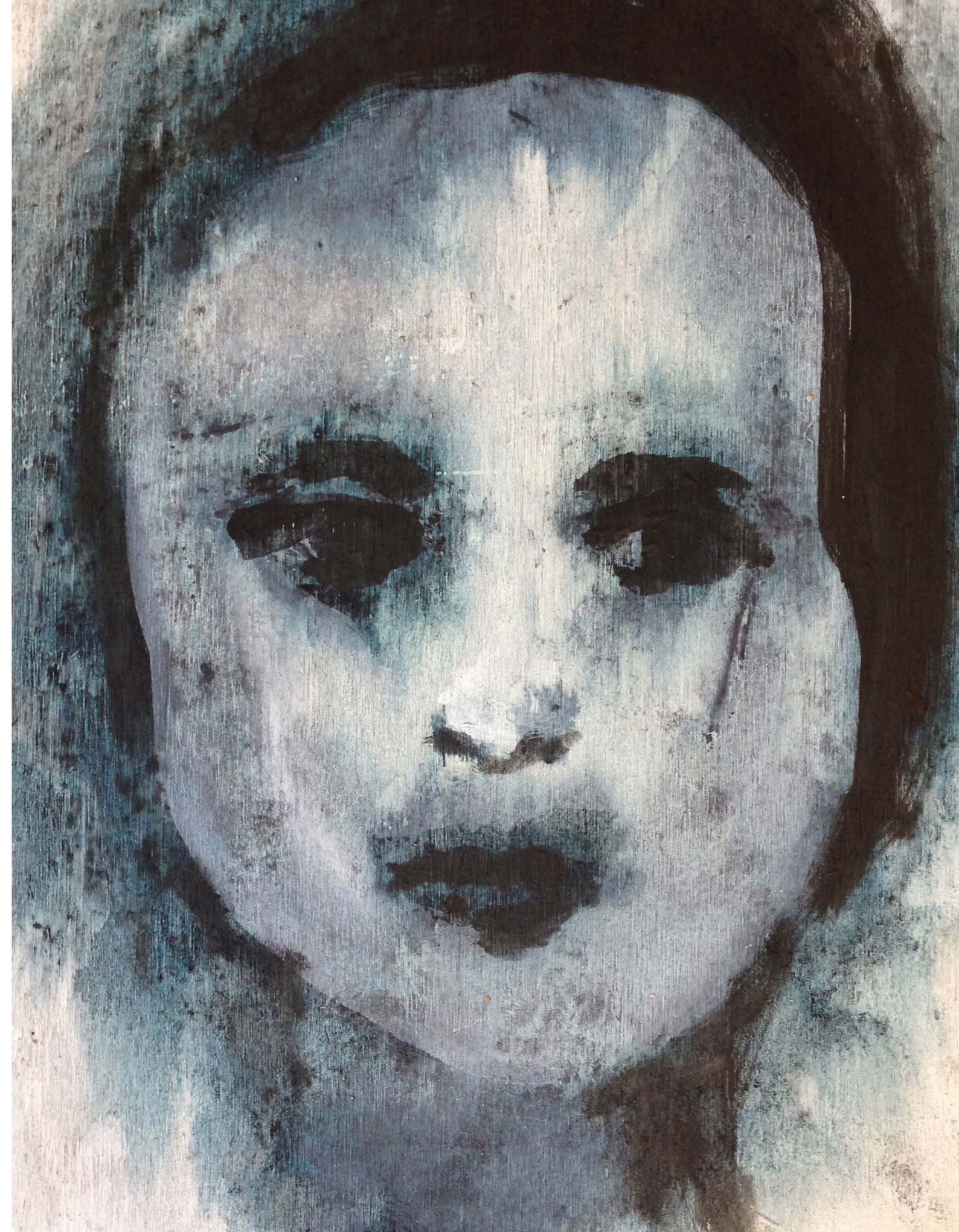
En berättelse om mitt arbete

Bakgrund

När jag började master bestämde jag mig för att jobba endast i lera under de här två åren, som en avgränsning. Att förflytta bildvärlden till det nya materialet och ta vid där det tidigare arbetet befann sig. De senaste åren har jag jobbat med ansiktet som huvudsakligt motiv i måleriet, och jag drevs av en vilja att låta bilderna ta fysisk gestalt i rummet. Att se dem förkroppsligas genom form, yta och glasyrernas skikt och strukturer.

Även om jag målar andra motiv också så återkommer jag alltid till ansiktet. Jag samlar bilder av porträtt som fångar mig, inte sällan bär de androgyna drag eller befinner sig på gränsen mellan barn-vuxen, stark-skör. Det kan också vara en käklinje eller en outgrundlig blick. Mellanlägen. Det handlar inte om att avbilda en viss person utan mer en fascination för hur ett uttryck tar form genom små skiftningar. Bilderna är för det mesta rakt framifrån med ögonkontakt, det är över huvud taget mycket fokus på blicken och ögonen. Jag har använt mig av laverande tekniker där pigmenten kan flyta ut, svartvitt och ibland inslag av rött, gult och andra kulörer. Underlag som plywood ger en struktur där färgen tar sina egna vägar genom träets ådringar.

Då jag skulpterar i lera jobbar jag med bilderna inte bara rakt framifrån utan som en hel form med alla sidor. Från början ville jag ha upp en volym för att sedan måla ansiktsdragen med oxider och glasyrer, men efter ett tag började jag modellera ansiktets delar och undersöka vad som krävs för att gestalta ett uttryck. Ibland tar detaljerna ut varandra, det behövs kanske bara en mun. När formen är klar kommer nästa steg med färg och glasyrer. Detta skiljer sig mycket från måleriet där processen håller sig inom samma dimension hela vägen. Det som sedan sker i brännningen är bortom kontroll, när ugnen öppnas tar nästa process vid.

I verkstaden

Jag bygger stort. Två huvuden är klara, kvinnohuvud och barnhuvud. En omgjord krocketklubba är ett bra verktyg som jag bankat och rullat med inifrån skulpturerna och modifierat volymen. Med skärtråden har jag styrt upp linjerna och fått formen att sätta sig.

I de här stora skulpturerna som bearbetas med klubbor och skärtråd är uttrycket ett annat än de små snabbt ihoptummade figurerna jag gjort tidigare. Det är en balansgång hur mycket man ska fixa med formen, det får inte slå över och bli en illustration eller studie. Jag vill hålla kvar det direkta men också nerven i det finstämda och mer arbetade.

Barnet

Hela skulpturen ska tala samma språk men abstraktionsnivån kan variera. Näsan och munnen som jag först modellerade ganska grundligt och realistiskt var inte bra, det blev ett märkligt glapp mellan den vobbliga formen och det finmejslade vilket absolut skulle kunna funka men inte i detta fallet. När jag skar till och styrde upp huvudet och även abstraherade ansiktsdragen började det ta sig. Ytan är fortfarande ojämn och har olika slags märken, skärmärken och handtryck. Den har fått karaktär och börjat tala

Munhuvud

Det tredje huvudet växer fram. Alla delar av ansiktet behöver inte skulpteras, det kan också målas dit i nästa steg med oxider, engober och glasering. Med tråden skär jag bort ögonen, näsan och formar ett par runda lite plutiga läppar som enda ansiktsdrag. Nu händer något! Det hela faller på plats och jag kan varken lägga till mer eller dra ifrån

Nedskrivna minnen ger eko i arbetet

Ganska tidigt i projektet började jag skriva parallellt med arbetet i verkstaden. I början delade jag in texterna i tre kategorier, dagboksanteckningar, arbetsloggbook och minnestexter. Dagboken innehöll mycket tvivel, oro och annat gnäll och fungerade mest som en ventil i uppstarten.

Loggboken redogjorde allt det handfasta arbetet i verkstaden, om byggandet. Minnestexterna var ett sätt att få fäste i temat Blodsband, att placera arbetet i min egen historia.

Jag ville inte göra illustrationer av specifika händelser, men låta minnestexterna färga av sig på skulpturerna.

Berättandet blev en egen process som flätade ihop sig med skulpterandet. Jag började lite trevande med att skriva ner minnen och återge dem så detaljrikt jag kunde. Snart var det som att vrida på kranen, berättelserna flödade och jag sprang efter

Kvinnohuvud som havererade pga för blöta trasor, och senare blev till huvud med snölykta.

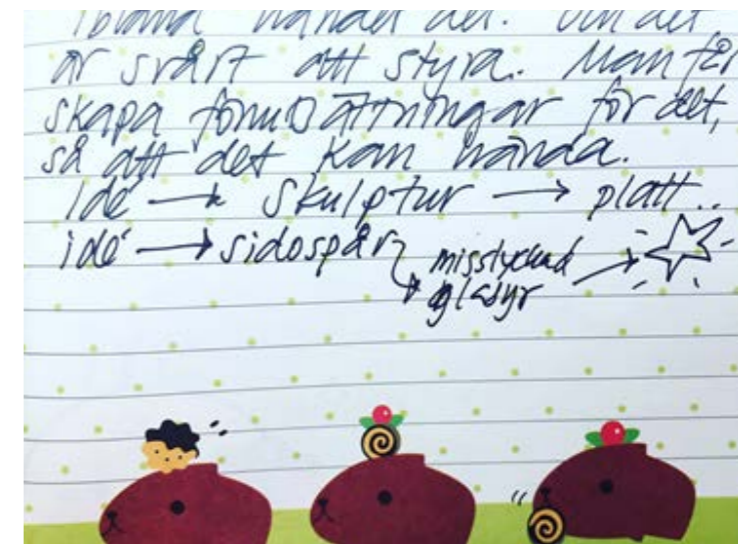
Haveri

I morse när jag kom hade det ena huvudet säckat ihop. Bara det inte är barnhuvudet! När jag lyfte på plastsäcken och såg det totala haveriet blev jag ganska knäckt, men känslan slog snabbt över till lättnad då jag såg att barnet var oskadd. När jag skulle slänga spillrorna av kvinnohuvudet i lerhinken såg jag att det fanns ett liv i den skulpterade ytan, formen var bortom räddning men delarna var intressanta i sig. Jag började pussla och foga samman de alltför fuktiga lersjoken till ett nytt huvud, med ett helt annat uttryck. Det ganska hopplösa projektet gav ny energi och triggade igång mig. När botten är nådd finns inget att förlora, det är en lyckosam startpunkt. Slumpen är både en fiende och vän.

Kritiker som vill berömma ett konstverk känner sig vanligtvis skyldiga att visa att varje del av det är försvarbar, att det inte kan vara beskaffat på något annat sätt än det är. Och varje konstnär minns, när det gäller hennes egna verk, vilken roll slump, trötthet och yttre störningar spelade och vet att det kritikern säger är lögn, att konstverket mycket väl kunde sett annorlunda ut. Den känsla av ofrånkomlighet ett stort konstverk utstrålar beror inte på att varje del i det är ofrånkomlig eller nödvändig utan på att helheten är det.(...)

Susan Sontag Konst och antikonst (Against interpretation) (översättning Erik Sandin, PAN/Norstedt, 1969)

Sontag sluggar på sitt vanliga vis, men hon belyser också den viktiga roll faktorer bortom konstnärens styrspakar spelar i skapandet. Vikten av att tappa kontrollen. I mitt arbete hjälper slumpen till med nya perspektiv och frigör från manér och stelnade mönster. Jag blir tvungen att improvisera och kommer åt det som ligger strax under det egna medvetandet. Det är då det blir riktigt intressant.

Ur min anteckningsbok fådd av dotter

Pappa och jag 1972

En berättelse om min familj

Pappa

Min pappa, Farouk, var en liten man. Mycket kort och smärt med svart hår och lysande ögon. Han hade en stor pälsmössa, troligen räv, och ett brett vitt leende. Han bröt ut i kluckande gapskaratt och höll fram handen så att man skulle slå i den i samförstånd. Då vi var ute och gick nynnade han ofta på arabiska vemodiga melodier, och slog sig i slang med folk vi mötte. Om personen ifråga talade ett annat språk ropade han glatt en fras han kunde på ryska, spanska eller amarinja.

-Din pappa kan tala många många språk!

Farouk skulle alltid visa insidan av mina handflator för sina vänner och jämföra med sina egna, påvisa likheten. Samma sak med näsan i profil. Han vände mitt ansikte och pekade på näsan, hakan, något födelsemärke. För att stolt övertyga alla att den blonda blåögda lilla flickan var hans dotter.

Pappa skickade vykort till mig från olika hamnstäder han befann sig i. Rostock, Liverpool, Rotterdam. Air Mail. *Min älskling dotter Amalia, jag längtar efter dig mycket.* Han berättade att han köpt tre par skor till mig. Jag fantiserade om skorna ritade med tuschpennor hur de såg ut, ett par låga blanka med svarta band och ett par röda stövlar med klack, de var de finaste. Det stämde inte riktigt när jag väl fick dem, det var ett par märkliga lite för stora bruna lågskor från Östeuropa som jag trots allt använde, men inga röda stövlar.

Mamma gillade inte att jag åkte bil med Farouk, han körde så vårdslöst. Det var svårt för mig att förhindra då jag var hos honom i Rannebergen. Farouk pratade med mig genom backspeglarna, knackade nöjt på ratten *-Professional driver!* Hans kompisar var med och vi åkte till ett stort varuhus på Hisingen. Alla köpte leksaker till mig och av Mohammad fick jag en vit isbjörnsunge, mitt mest älskade gosedjur någonsin som fick namnet Sötnos. Med isbjörnen i famnen krängde vi sedan runt i stan sent på natten med arabisk popmusik skrällande i högtalarna. Cigarettröken låg som dimmiga slöjor där vi satt hopträngda i baksätet. Männens hojtade i mun på varandra för att överrösta musiken, skrattade, klappade takten och sjöng med i de klagande refrängerna. Jag somnade med pannan mot rutan.

Farouk lärde mig flera böner på arabiska ”*who ashado inla ilaha illallah, mohammadon rasoulo lah. Bismillah arahmain arrahim*” Jag skulle få mycket pengar av honom ifall jag lärde mig det, allt jag önskade skulle han ge mig. När jag skulle sova bad han stilla med varm röst och hans trygga hand smekte mitt huvud på kudden.

Utklädningslådan var en rödmålad kista fylld med mammas kläder skor och smycken från ungdomen. Platåskor i svart och rött lack, en palestina sjal, en genomskinlig blus med volanger. Där låg också en grön plysch overall som hon haft när hon gick på Que Club med Styrbjörn, mammas stora kärlek. Mormor sa att han var homofil. Mamma var 16 år och gjorde allt för att vinna Styrbjörns hjärta. Cream var bokade till klubben och blev inkvarterade i smyg hemma hos mamma då mormor och morfar var på Kanarieöarna. Alla satt i köket på natten och åt hönekaka med prickig korv. Jack Bruce sov i Claes rum och Ginger Baker fick bo i bastun, under mormors rymdkanon till sollampa som ibland dök upp i mina mardrömmar. Lillasyster Agneta blev sur när hon kom hem berättar mamma, på spegeln i hennes rum stod skrivet med svart spritpenna: *Love, Eric Clapton*.

(källa: <http://katinkabloggen.se/2009/11/28/nar-eric-clapton-sov-i-mitt-hus/När Eric Clapton sov i mitt hus.>)

Mamma gömde alla sina dagböcker hos Styrbjörn. Hon sa till mig att Styrbjörn var min styvpappa och pekade på den smala killen med svarta manchesterbyxor. Det var nog styvpappa hon sa. Jag tyckte inte om honom. Sen hände det något hemskt. Mamma kör bilen och jag sitter i mitten mellan framsätena intill hennes pälskrage. Det är mörkt ute och vindrutetorkarna sveper från sida till sida och tecknar en barnvagn i vattnet på vindrutan. Sufletten fälls upp och ner, upp och ner. Mamma gråter och tårarna rinner nedför kinderna liksom regnet på rutorna. Hon berättar att Styrbjörn har dött, att någon galning har skjutit honom med ett gevär. Gatlyktornas gula sken blinkar rytmiskt där vi färdas genom natten.

- Vad ska väck?
- Barsebäck!
- Vad ska in?
- Sol och vind!

Jag sitter på axlarna på en okänd man i ett hav av människor som tågar fram genom landskapet. Benen hade blivit så trötta att jag satt mig ner på den heta, grovkorniga asfalten. Mamma och jag hade tagit tåget till Barsebäck för att demonstrera mot det farliga atomkärnkraftverket tillsammans med hennes kompisar i Linje3-rörelsen. Med oss hade vi stora flaggor som vi sytt och målat, med Solstickanbarnet, gröna dalar och en sol med breda strålar. På tåget dit var det festlig stämning, alla trängde ihop sig glada och sjöng i kör

Det är krig och politik som har fördärvat vår jord.

Jag hade fått en egen poesibok från Evalds butik i Fiskebäckskil. Den var röd med hårda pärmar, läderliknande struktur och *POESI* skrivet med vackra guldbokstäver på framsidan. Bredvid oss satt en gubbe med vitt skägg som hette Sebastian. Han var poet och mamma bad honom skriva en dikt i min poesibok.

Om du var en täppa och solen var jag, då skulle jag skina på dig varenda dag..

Mamma skrev också en dikt:

Barsebäckståget 8/9 - 79

Amalia, Amalia med sol
i hår om blick.
Så smutsig och så svårt förödd
Var jorden som du fick.
Oh, måtte vi ha kraft och ork
att vända allting rätt
Och hopp och mod att hålla ut
i tron på människans vett.
Amalia, Amalia vi kämpar
från din jord.
Och än så länge räcker det med
sånger, marscher, ord.

Mamma!

Oddes kompisar Perra, Bosse och Björne hade en jättestor segelbåt som vi åkte med till Väderöarna. Bosse tog med mig på släp bakom båten i en lång tamp med fendrar på. Mamma blev sur och tyckte det var för farligt. På kvällen var det middag och Helan Går. Min koj var bakom ryggstödet på soffan vid matplatsen. Björne somnade och då hällde Perra lite öl i hans öra, men han vaknade inte. På morgonen fick man bada i havet och tvätta sig med en tvål som flöt på vattnet och borsta tänderna i saltvatten. Vi tog Gullmarsfärjan till Lysekil och förlovade oss. Jag och mamma hade nya röda förlovningsklänningar. Mamma och Odde fick varsin guldring och jag fick en silverring med den vackraste blå fjäril.

När jag var 7 år flyttade vi till Flatön, jag, mamma, Odde och tvillingarna Liv och Linus. Vi byggde ett trähus med mulltoa, vedpanna och solfångare. Under tiden hyrde vi Fritjofs gamla hus, han hade varit en argsint bonde som slog sina djur och skrek på sin fru. Jag gick på upptäcksfärd i den fallfärdiga ladan som man inte fick gå in i. Där ibland rostigt skrot och damm hittade jag en tjock röd glänsande glasbit som precis rymdes i handen. Ljusets svaga strimor genom plankorna reflekterades som röda solkatter över fingrarna.

Vi skaffade höns och en tupp som hette Alfred. Han var galen och hoppade upp på min rygg en gång när jag skulle ge dem mat. Jag grät och skrek på hjälp. Gick man för nära anföll han genom hönsnätet. En gång sköt jag fram foten mot nätet när han gick till attack, varpå han hackade så våldsamt att den lilla spetsen längst ut på näbben bröts av och det droppade blod på min gummisko.

I utklädningslådan ligger en mycket vacker brosch, en ros av röd emaljerad metall med gröna blad och taggar. Där finns också ett halsband från Syrien av pinglande guldmynt som draperar hela bröstet när man dansar magdans. En tung klackring helgjuten i genomskinlig plast med regnbågsfärger som en puttekula. Ett armband i koppar med stora turkosa skalbaggar, som luktar metall och färgar huden svart.

Jag samlar alla de dyrbaraste sakerna i ett påskägg och skriver en kärleksdikt på en lapp med snirkliga bokstäver, viker ihop och lägger ner i den magiska äggskatten. Den ska lämnas till en hemlig prins. På tomten intill vårt hus ligger ett litet rött torp. Där bodde farbror Rudkvist på somrarna, mina föräldrar säger att han är snäll men lite egen. Han klipper alltid gräset, är lång och mager, solbränd och ganska tystlåten. Jag smyger över diket in på gräsmattan bakom syrenhäcken och lägger skatten halvt dolt i en fördjupning på brunnslocket bakom Rudkvist stuga. Uppdrag utfört.

En morgon när mamma gick ut för att släppa ut hönsen hade grävlingen varit där. Grävlingar är farliga djur som biter tills det knastrar i benet. Det var en mardrömslik syn. Hönorna låg utspridda över ängen med uppfläta magar och små fjädrar singlar runt i luften. Några överlevare kacklade omkring på gårdsplanen.

Helga i Väster ringde och sa att hon fångat in en ensam vit höna borta hos sig. Den fick bo i deras svinstia. På vägen hem från skolan brukade gå dit och klappa henne, i båset intill låg en enorm sugga med sina kultingar. En dag när jag kom från skolbussen mötte Helga mig i grinden och berättade att hönan hade dött, den hade flugit över till suggans bås och blivit ihjältrampad.

Helenas dream, Marlene Dumas 2008

Jag tycker om direktheten i Marlene Dumas måleri. Rörelsen i penseldragen och en slags lekfull respektlöshet till färgen. Med enkla men precisa pensel-drag gestaltar hon mänskliga tillstånd som sexualitet, utsatthet, kärlek och död.

En tidig sommar åkte jag och mamma på fiolläger i Dalsland. Vi hade en svart Volvo Amazon med två stora gula klistermärke på motorhuven: *Atomkraft nej tack!* och *Kampen går vidare!* Mamma hade egen fiol och jag fick låna en. Vi delades upp i grupper efter nivå, jag var 7 år och enda barnet och hamnade med två andra nybörjare. En barfota man med randig väst och en kvinna med trassligt hår och fjädertofs som satt i rullstol. Vi lärde oss spela en finsk polka med pizzicato. Fiolläraren var jättesnäll, plötsligt utropade han *-Solen! Nu tar vi paus!* och sprang ut och kastade sig raklång i gräset. Jag fick rida på en fjording och på kvällen var det dans och dragspel vid brasan. En man i vit pösigt skjorta flög runt i en akrobatisk dans med explosiva hopp, klapp och gälla tjut. Det var ett rosthål i golvet i baksätet på Amazonen. Om man lyfte på mattan kunde man se asfalten flimra genom hålet då vi körde. Min ena trätoffla med flätat band och inbrända blommor i lädret var försvunnen när vi kom hem från Dalsland. Den hade ramlat ut genom golvet någonstans på vägen.

Solsemester, Amalia Bille 2015

Min storkusin Karin som var gymnast hade just kommit hem från USA och bodde hos farmor några veckor varje sommar. Hon gjorde discoflåtor på mig, små tunna flåtor i hela håret med en glittrig plastpärla längst ut. Det tog en hel förmiddag och resultatet var överväldigande. Jag var 10 år och coolest i hela världen.

Ville stå i strålkastarljuset, gå på disco,

-Fame! I'm gonna live forever, I'm gonna learn how to fly -High!

Sprang grusvägen bort till korsvägen och ställde mig där för att invänta förbipasserande bilar, de fick duga som publik. En gång i halvtimmen gick linfärjan från fastlandet och då brukade det oftast komma någon eller ett par bilar körande på stora vägen över ön. Med bultande hjärta och pärlflåtorna rasslande kring öronen stod jag vid vägkanten och väntade.

Rosen, Berit Lindfeldt, Liljevalchs 2013

Berit Lindfeldt skriver poesi med sina upphittade föremål och fragment. Hennes skulpturer har en alldeles egen ton, som rör sig i trakter jag känner mig förtrogen med. De är lågmält brutala, humoristiska, sorgliga och trösterika.

Mamma startade en reklambyrå i stan, Pay Off. Hon hade röda cowboyboots, blond mikrofonpermanent och en stor portfölj i räfflad aluminium. Det var lackade naglar, mobiltelefonväska Yaki-Da och Anais Anais. Hon satt vid frukostbordet och målade sig med sminkspegel. Guldm metallisk ögonskugga, rött läppstift och grön mascara. Ibland körde hon mig till skolan i Ellös i firmabilen, en vit SAAB 99 Turbo. Vi spelade kassetband i bilstereon på hög volym och sjöng med

*Feel my heat takin' you higher, burn with me, Heaven's on fire
Paint the sky with desire, angel fly, Heaven's on fire*

Ros. Amalia Bille, HDK 2015

En annan berättelse om mitt arbete

Limma och laga

När jag öppnar luckan rasar skröjade lerbitar ut på golvet, lersplitter ligger utspridda i hela ugnen. Det enda som återstår barnhuvudet är en hög av vita skärvor. Jag plockar lamslagen ihop varje liten bit, lägger dem försiktigt på vagnen och rullar bort förödelsen till min plats. Hur kunde detta vara möjligt? Min plan för dagen hade varit att hämta barnhuvudet i ugnen och glasera det med Rebeccas grågröna torra stenglasyr. Nu hade det exploderat i tusen bitar och mitt hjärta likaså. En flodvåg av sorg svepte med sig alla rationella tankar och riktning. Jag började desorienterad leta bland skärvorna för att hitta delar som hörde ihop.

Jag ska laga dig.

Bit för bit, skärv för skärv började jag foga samman skarvarna med en blandning av kaolin och vattenglas. Tillfredställelsen när två brottytor passar exakt med varandra gav energi att fortsätta det sorgliga pusslet. När ett par större bitar som kluvit ansiktet i två delar föll på plats fick arbetet riktig fartvind. Efter tre dagars målmedvetet (maniskt) byggande var huvudet nästan komplett. På insidan tätade jag skarvarna med papperslera för att ge stadga åt fogarna. De sista bitarna fick jag slipa i vinkelslipen för att passa in. Fogarnas linjer bildar ett oregelbundet nät över ansiktet och huvudet, som gränser på en karta. Jag tänker på farmor Irmgard och hur hon lagade allting, lappade, limmade och ställde till rätta.

Först lade jag ner mycket arbete för att foga igen så noga som möjligt med porslin och slicker. På vissa ställen byggde jag upp hela ytor med papperslera för att återställa formen. Men det var inte bra när originalytan täcktes över med en ny struktur, det dödade uttrycket. Jag skrapade bort pappersleran med en träkniv och tog bort så mycket som möjligt runt skarvarna för att blottlägga den gamla mer livfulla ytan. Istället för att försöka återställa den ursprungliga skulpturen och dölja limfogarna, skall jag låta skulpturen tala det nya språk den fått tack vare sina skador.

Munhuvud, Ärtan-Pärtan och Snölykta

När munhuvudet var klart och skulle glaseras ville jag ha något som rann över huvudet, ett flöde uppifrån. Jag kom då att tänka på regnet på vindrutan i berättelsen om mig och mamma i bilen när Styrbjörn blivit skjuten. Färgen av regnhimmel och vatten på fönsterrutan. Jag tycker också att den blinda skulpturen med läppar och rinn utstrålar ett slags begär. Sorg och begär.

Ägghuvudet var först en jätteförstoring av en liten figur jag gjorde alldeles i början av utbildningen, Ärtan-Pärtan. Storleken på skulpturen påverkar processen. Ökad volym medför större rörelser, penseldrag. Jag måste flytta mig runt skulpturen, backa till andra änden av rummet för att få perspektiv. Det tar också längre tid, handens bearbetning av leran bit för bit. *Repetition is a form of change* (Brian Eno) Jag måste stanna kvar, kan inte hoppa vidare till nästa.

När ägghuvudet var färdigbyggd och jag skulle måla den var jag inne på att formen uppe på istället skulle bli huvudet och den stora basformen kropp. Texten om skatten i påskägget och kärleksbrevet som jag lämnade i Rudkvist trädgård kom upp. Det skulle vara ett lysande gult påskägg ovanpå det stora huvudet. På baksidan ganska långt ner skrev jag en vers jag minns från min äldsta dotters dagis i Masthugget, där musiker tonsatte barnens dikter om kärlek,

Du är som en ros med diamanter på. Dig vill jag hålla i hand och gå.

Jag gjorde en snölykta i lera, formade bollar i olika storlekar. Bollarna fann sin plats på det havererade huvudet. En rasad snölykta. Krama runda klot av knarrande snö bedövande kyla genom vantarna gör fingrarna stela. Stapla omlott på varandra med lagom lös snö i yttersta lagret så att bollarna får fäste i varandra. Spara ett hål längst upp och lirka ner ett stearinljus. Få fyr på tändstickan och skydda lågan för vinddrag, försiktigt lägga på sista byggstenen på toppen utan att den faller samman och invänta mörkret. Det varma skenet fladdrar flyktigt genom snöväggarna. Imorgon ska det töa.

Betydelser och sensuell begåvning

Vad betyder bilderna och skulpturerna? Den frågan är knepig att ge ett rakt svar på, bör det ens förklaras? Susan Sontag menar att analysen är ett hot mot sensibiliteten:

På samma sätt som bilarnas avgaser och röken från de många fabrikerna nu förpestar luften i våra städer, förgiftar utsläppen av konstanalyser vår sensibilitet. I en kultur, vars ständiga problem är in-tellektets överutveckling på bekostnad av energi och sensuell begåvning, är analysen intellektets hämnd på konsten.

Susan Sontag Konst och antikonst (Against interpretation) (översättning Erik Sandin, PAN/Norstedt, 1969)

Ett provocerande påstående kan man tycka vilket troligen är Sontags intention. En intellektuell analys av konsten kan berika upplevelsen enligt min mening, att diskutera och söka budskap. Men hon har en viktig poäng i det här att vara för mycket i huvudet på bekostnad av känslomässig betydelse och intuition.

-Sensuell begåvning, det måste vara den främsta av begåvningar!

När jag är klar med mina bilder eller skulpturer får de stå för sig själva i mötet med en betraktare. De gör sina tolkningar och verket lever sitt eget liv. Det är intressant och ibland överraskande att höra vad andra människor läser in.

Som till exempel den gamla sjömannen som bor i huset intill min ateljé på Ostindiegatan. Varje gång vi ses skiner han upp och vill prata. Han saknar sin älskade hustru som gick bort ganska nyss. De hade haft en liten folkbåt de brukade bo i på semestern, han mindes hur de brukade ligga och lyssna till vågornas kluckande mot stäven i förpikskojen.

En dag bjöd jag upp honom till ateljén och han blev sittande länge i fåtöljen och betraktande mina ansikten på väggen. Med en rysning utbrast han att de där liknar svältande barn och det har jag sannerligen sett nog av i mitt liv. Han berättade att de i slutet av kriget hade transporterat barn från de polska koncentrationslägren med hans fartyg. Mina målningar påminde honom om hungerns avgrund i barnens blickar.

En annan berättelse om min familj

Farmor Irmgard

Jag träffade min nya farmor, Oddes mamma, första gången på sommaren när jag var 4 år. Mamma, Odde och jag gick upp för gräsbacken till det ljusgula trähuset.

En tant med vitt hår, seniga armar och snälla ögon mötte oss i dörren och hälsade med tysk brytning, *är detta måhända Amalia? Det var ju mycket trevligt att du kommer på besök, jag heter Irmgard. Barn blir ibland rädda för mig för att jag liknar en häxa.*

En tid senare samma sommar lekte jag och min kusin Björn kurragömma ute i trädgården. Han kallade Irmgard för farmor och var så hemtam där på Långesig. För mig var det inte lika självklart, ville hon vara min farmor? Men så kom Irmgard gående bortifrån ladan i sina handsydd blå kortbyxor, körandes skottkärran full med björnbärsris. Jag tog sats från mitt gömställe bakom snöbärsbusken och ropade högt

-Farmoor!

Hon svarade -Jaa, Amalia?

Jag rundade gårdsgården, tog ett skutt över fågelbadet och sprang efter farmor mellan ormbunkarna nedför stigen mot komposten.

Min egen farmor.

Farmor satt vid kakelugnen och broderade på sina lampskärmar. Det var inte den snofsiga typen av lampor med blankt tyg och fransar, hon använde sådant som blivit över och gjorde motiv utifrån vad som pågick runtomkring. Rödklöver, strandkrabbor, barn, arbetshästar. Jag och min kusin Björn brukade leka på Långesig, den gamla gården i Svarteskär där farmor och farfar bodde om sommarhalvåret. Vi sprang ner och badade men fick ingen handduk med oss, farmor sa att vi kunde torka i luften.

I vattnet växte grönt sjögräs, mjukt som vajande slöjor. Vi plockade en stor hög som vi lade på tork på de svarta klipporna. Det var nästan som hår, tunna trådar.

Vi samlade ihop det till ett bylte och gav till farmor och sa att det var sånt man använde förr i tiden att brodera med, hon kunde ha det till sina lampskärmar.

Ådrornas ljusblå nät över handryggen och naglar svarta av björnbär.

Stygn för stygn i den vita väven.

En grön kammussla.

Spegling, 2014

Målningen föreställer en häst som reflekteras i vattenytan. Det var första gången på länge jag målade någonting annat än ett ansikte. Sen såg jag att hästen tillsammans med reflektionen bildade en ansiktsform, eller snarare en döds-kalle.

Berättelser

Vad vill jag berätta med min konst? Svaret på den frågan är att jag nog snarare är nyfiken på vad det är konsten vill berätta för mig. Vilka som tar gestalt i bilderna och vad de har de att säga. Det kommer ur en lust att ge uttryck för något jag inte vet på förhand. Material och bilder poppar ur bruset och framstår som verkliga fynd. Det är ofta mycket flyktiga impulser så jag brukar fota dem eller anteckna i mobilen för att minnas. Grayson Perry talade om i en intervju om värdet av dessa idéer och att det gäller att stå beredd med häven när dyrgriparna flyger förbi.

(Channel 4, All In The Best Possible Taste with Grayson Perry, June 2012)

Målningen av hästen, fysisk i keramik

En vit älg i GPs insändarspalt, selfies på Instagram, ansikten som utstrålar någonting genom sin form eller sinnesläge. Träbitar, lakan, grenar och andra fynd samlas och ligger på vänt i ateljén. Material med en laddning och potential att bli någonting annat, som slår an en ton, som studsar in i kroppen och framkallar ett eko.

Jag formar, staplar, sorterar och balanserar. Lyssnar och prövar, lägger till och byter plats. Leran har sina egenskaper och jag har mina idéer, handlag och verktyg. I det konstnärliga görandet är jag en kompositör som iscensätter, regisserar och hittar på egna världar. Leran, bilderna eller de funna objekten utgör poesins byggstenar, på samma sätt som musikens ackord, rytmer och vibrationer.

En balong som
springer
är ett Liv som
brister

A decorative embroidery in the top right corner of the page. It features a blue wavy line with several small orange stars. Three stylized birds are embroidered in blue, yellow, and red. The embroidery is done in a simple, folk-art style.

